

Ubezpieczenie zdrowotne rolników

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego sygn. akt. K 58/07 z 26.10.2010 r., stwierdzający niekonstytucyjność przepisów ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, na podstawie których budżet państwa od 1999 roku finansuje składki zdrowotne za część rolników i ich domowników podlegających obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu rolników, stał się wydarzeniem. W medialnych doniesieniach orzeczenie TK jest komentowane jako „początek końca KRUS”. W związku z tym Kasa przedstawia obowiązujący stan prawny w ubezpieczeniu zdrowotnym rolników i informuje o zmianie wysokości składek na to ubezpieczenie od 1.01.2011 r.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych /t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm./ stanowi, że obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu podlegają m.in.:

1. osoby podlegające ubezpieczeniu społecznemu rolników, które są rolnikami lub ich domownikami w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników /t.j. Dz. U. z 2008r. Nr 50, poz. 291 z późn. zm./,
2. rolnicy i ich domownicy niepodlegający wymienionemu ubezpieczeniu społecznemu, a zarazem niepodlegający ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu,
3. osoby uprawnione do rolniczych emerytur lub rent

Członkowie rodzin rolników, domowników, emerytów i rencistów korzystają z powszechnej opieki zdrowotnej w ramach ubezpieczenia zdrowotnego wymienionych wyżej grup.

W wyniku reformy z 1999 roku, realizację odrębnego systemu ubezpieczenia zdrowotnego w odniesieniu do ludności rolniczej zlecono KRUS. Kasa ustala podleganie temu ubezpieczeniu, prowadzi ewidencję objętych nim osób, nalicza odrębne składki zdrowotne i odprowadza je w miesięcznych terminach do NFZ.

Finansowanie składek zdrowotnych

Zasadniczym założeniem reformy ubezpieczenia zdrowotnego było nieobniżanie dochodów osób objętych tym ubezpieczeniem. Dlatego przyjęto, że składki zdrowotne będą odprowadzane z zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych. Aktualnie składka zdrowotna wynosi 9% podstawy jej wymiaru, przy czym 7,75% odprowadzane jest z zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT), a tylko 1,25% podstawy wymiaru składki pokrywane jest z dochodów netto osób zobowiązanych do płacenia podatku PIT. W taki sposób obliczana jest składka zdrowotna za rolnych emerytów i rencistów, których świadczenia są opodatkowane podatkiem PIT. A zatem co miesiąc zaliczkę na podatek dochodowy od każdej emerytury i renty rolnej pomniejsza się o składkę zdrowotną odpowiadającą 7,75% podstawy jej wymiaru, a pozostałą część składki zdrowotnej w wysokości 1,25% podstawy jej wymiaru nalicza od kwoty netto emerytury lub renty.

W odniesieniu do rolników, którzy jako osoby fizyczne prowadzą własną działalność rolniczą w gospodarstwach powyżej 1 ha przeliczeniowego i opodatkowaną podatkiem rolnym przyjęto, że składki zdrowotne będą refundowane z budżetu państwa, a ich płatnikiem będzie KRUS. Składkę tę nalicza się, mnożąc liczbę ha przeliczeniowych w gospodarstwie ubezpieczonego przez $\frac{1}{2}$ średniej ceny skupu 1 q żyta, ogłaszanej przez GUS.

Wg wskaźnika obowiązującego od 01.11.2009r. do 31.10.2010 r. wysokość miesięcznej składki oblicza się następująco:

liczba ha przel. x 17,05 zł (tj, x $\frac{1}{2}$ 34,10 zł za 1 dt. żyta)

Od 1 listopada 2010 do 31.10.2011, cena 1 dt. żyta ustalona została przez Prezesa GUS w kwocie = 37,64, składka zdrowotna odpowiada zatem: liczbie ha przel. x 18,82 zł

Na refundację składek zdrowotnych za ww. wymienionych uprawnionych przewidziana jest dotacja celowa do Funduszu Emerytalno-Rentowego, którą KRUS w całości przekazuje do NFZ. Za I półrocze 2010 r. NFZ otrzymał z budżetu państwa za pośrednictwem Kasy 914 773 tys. zł składek zdrowotnych za 1 482 tys. rolników i ich domowników. W roku 2009 kwota z tego tytułu wyniosła 2,3 mld zł.

Obowiązek samofinansowania składek zdrowotnych ...

dotyczy rolników prowadzących działy specjalne produkcji rolnej. Składkę zdrowotną muszą oni opłacać od zadeklarowanej podstawy jej wymiaru odpowiadającej dochodowi ustalonemu do opodatkowania podatkiem dochodowym (PIT). Kwota ta nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia, wynoszącego od 1.10.2010 r. 1317 zł. Za jedną osobę prowadzącą dział specjalny wymiar najniższej miesięcznej składki zdrowotnej to 119 zł. Składkę oblicza się wg wzoru:

$$9\% \times 1317 \text{ zł} = 119 \text{ zł}$$

Małżonkowie prowadzący wspólnie dział specjalny produkcji rolnej opłacają jedną wspólną składkę zdrowotną, natomiast jeśli taką działalność prowadzą odrębnie, każdy z nich tę składkę finansuje samodzielnie od zadeklarowanego miesięcznie dochodu z prowadzonego działu.

Jednocześnie Kasa informuje, że zgodnie z Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 października 2010 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2011 r. (Dz. Nr 194, poz. 1288) począwszy od 1 stycznia 2011 r. zmienia się wysokość minimalnej składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników prowadzących działy specjalne produkcji rolnej.

Dla wyżej tych rolników zadeklarowana podstawa wymiaru składki zdrowotnej, odpowiadająca dochodowi ustalonemu dla opodatkowania podatkiem dochodowym, nie może być niższa niż kwota minimalnego wynagrodzenia, która od 1 stycznia 2011 r. wyniesie 1 386 zł.

W związku z tym najniższa miesięczna składka na ubezpieczenie zdrowotne finansowana przez rolników prowadzących dział specjalny produkcji rolnej, liczona w wysokości 9% minimalnej podstawy jej wymiaru, od 1 stycznia 2011 r. wyniesie 125 zł

$$9\% \times 1386 \text{ zł} = 125 \text{ zł}$$

Kasa nadmienia jednocześnie, że z dniem 31 stycznia 2011 roku upływa termin na złożenie przez rolników prowadzących działy specjalne oświadczenia o rodzaju prowadzonej przez nich działalności w zakresie działów specjalnych i przewidzianym z tego tytułu dochodzie. Oświadczenie należy złożyć we właściwej dla rolnika terenowej jednostce KRUS, wraz z odpisem decyzji naczelnika urzędu skarbowego wydanej na podstawie deklaracji o rodzajach i rozmiarach zamierzonej produkcji rolnej lub o wysokości przewidzianego dochodu w 2011 roku.

Na podstawie złożonych dokumentów ustala się wysokość obowiązującej w 2011 roku miesięcznej składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników ubezpieczonych z tytułu prowadzenia działów specjalnych w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, a którzy tę składkę finansują we własnym zakresie.

więcej informacji w zakładce: Ubezpieczenie zdrowotne rolników, domowników, emerytów i rencistów rolniczych oraz członków ich rodzin

www.krus.gov.pl